

[Heick.]

har sagt, at får de et sådant tilskud, kan de se fremtiden nogenlunde trygt i møde.

Jeg har brugt det udtryk, at det har været „nødvendigt“ at få skolebyggeriet fremmet, og dette „nødvendigt“ dækker over flere årsager. Det er først og fremmest nødvendigt af hensyn til selve skoleloven, idet vi jo har en lov, der siger, at skolebyggeriet skal være i orden til 1958, og her i Danmark er vi jo almindeligvis indstillet på, at lovene såvidt muligt skal holdes. I grænseegnen er det også nødvendigt af andre grunde. Den stærke økonomiske stilling, som Tyskland igen indtager, vil medføre, at det tyske skolevæsen både i Sydslesvig og Nordslesvig vil blive udbygget stærkt, og selvom skolebygninger ikke giver nogen garanti for et tilfredsstillende skoleliv, er de et hjælpemiddel, som vi skal tage med, og derfor må vi yde den danske skole gode kår i et grænseland. Jeg glæder mig over, at vi har været i stand til at give den danske befolkning i Sydslesvig så stor en hjælp, som tilfældet er, ved de skolebygninger, de har derne, og jeg håber, at denne udvikling vil fortsættes, men jeg håber også, at man vil indse nødvendigheden af, at vi udbygger skolevæsenet til et første klasses skolevæsen nord for grænsen.

Udbygningen er desværre også nødvendig af hensyn til de pågældende egnes forsyning med gode lærerkræfter. Det var det ærede medlem hr. Frede Nielsen også inde på. Det viser sig, at vi har vanskeligt ved at holde på lærerkræfterne i de tyndt befolkede egne. Det hænger vel noget sammen med lønningsloven, som giver større lønninger, jo tættere den bebyggelse er, som tjenestemanden bor i, således af de største lønninger falder i København. Udviklingen har imidlertid vist, at den betragtningsmåde, som ligger til grund for en sådan graduering af lønnen, er fuldstændig forældet, og derfor må vi have det forhold ændret, når vi skal i lag med lønningsloven igen. Det hænger også sammen med byggestandarden for skolerne i de tyndt befolkede egne, der ikke er så god som andre steder. For grænselandet er det uhyre vigtigt, at der altid er en tilstrækkelig og velkvalificeret lærerstab, og derfor må vi indrette forholdene således, at vi kan have en sådan lærerstab.

De tårnhøje byggepriser har fået spørgsmålet om store centralskoler og små skoler til at blive aktuelt. Det er sandsynligt, at mange kommuner kan løse deres problemer billigere gennem en centralisering af skolevæsenet end ved at bygge enkelte skoler, og derfor påvirkes overvejelserne stærkt af øko-

nomiske hensyn. Jeg mener forøvrigt, at det er farligt. En skole har ikke alene betydning for børnene, men også for det lille samfund, der grupperer sig omkring skolen. Jeg vil meget indtrængende henstille ikke alene til det høje ministerium, men også til amternes skolemyndigheder, at der ikke lægges tryk på for at få de små skoler nedlagt; lad folk dernede selv træffe den afgørelse, der skal til, under deres eget ansvar; og finder en lokalbefolkning, at den har en værdi i sin lille skole, så vil jeg mene, at vi skal være meget varsomme med at slå det lille samfund ud ved at tage deres lokale skole fra dem.

Karl Olsen: Jeg vil gerne takke ministeren for den saglige redegørelse, vi hørte om udviklingen af skolebyggeriet i Nordslesvig, og jeg vil også takke det ærede medlem hr. Frede Nielsen for den anledning, han ved sin forespørgsel har givet til, at vi har kunnet få en sådan redegørelse. Jeg synes, at de procenttal, som ministeren fremførte for de enkelte slesvigske amter med hensyn til, i hvilken udstrækning man var nået til at svare til de krav, folkeskoleloven stiller, procenttal, der jo rundt regnet er dobbelt så høje som for det øvrige land, måtte glæde os. Jeg siger det ikke for dermed at bagatellisere eller afvise det alvorlige spørgsmål — det må det være for os alle sammen —, som det ærede medlem hr. Frede Nielsen har ført frem, men jeg tror, at vi alle kan glæde os over de høje procenter, man er nået frem til i vort grænseland.

Jeg kan være enig med den ærede forespørger i, at der er særlige hensyn at tage til forholdene i Nordslesvig. Det er grænselandet, det er, som det ærede medlem nævnte, en landsdel, der i 20'erne blev meget hårdt økonomisk ramt, og særlige forhold må derfor gøre sig gældende for kommunerne.

Det ærede medlem hr. Frede Nielsen var inde på spørgsmålet om den million, der i forrige finansår blev slettet. Jeg vil dog understrege, at det skete i fuldstændig enighed. Det var ikke udtryk for, at der fra en bestemt side var en særlig trang til at skære ned på dette område, men det var en almindelig erkendelse fra det fagudvalg, der har med det at gøre, at man i denne situation burde udskyde bevillingen, og når den står opført med nul på det foreliggende forslag, så er det netop derved markeret, at denne post ikke er slettet i den forstand, at man vil afvise den forpligtelse, der rummes i posten, således som den hidtil har været opført, men at man blot foreløbig har ladet den gå ud; altså her må Nordslesvig dele kår med det øvrige land. Vi var ude i øko-